
Публикуван на: 02-06-2006

Източник: [Портал ЕВРОПА](#)

"Що се отнася до Делегацията на ЕК, разочарована съм от методите на работа на някои хора там."

Интервю на Портал ЕВРОПА с депутатката в Европейския парламент Елс де Хрун от Зелената партия.

Елс де Хрун неотдавна заяви пред "Дойче веле", че Димитър Иванов бил генералът от Държавна сигурност, подготвил появата на "Атака". През март холандката упрекна кабинета "Станишев", че не е спрял тъмната сделка за "Тракия" и "незаконния начин, по който Симеон Сакскобургготски е получил собственост върху правителствени вили и дворци". През януари тя критикува слабостите на уебсайта на българския парламент, като наблегна на неговата недостатъчна прозрачност.

Г-жо де Хрун, вие организирахте публично изслушване на 30 май в Брюксел за опасността от неототалитаризъм в България. Откъде според вас произтича тази опасност?

Неототалитаризмът, който е близо до неонацизма, пречи на демократичните практики като прозрачността и независимия парламентарен контрол. Неототалитаризмът увеличава властта и влиянието на бивши агенти на Държавна сигурност и на мафията на всички нива в обществото и връща България в старите, мрачни времена. Партии като "Атака" са следствие от неудовлетвореността на едно население, което не видя кой знае колко много демокрация от 1989 г. насам, а така също и от сеещите омраза речи на Волен Сидеров. Тези речи сочат изкупителни жертви за виновници, а не сочат истинските виновници за пропастта между бедните и богатите. Явно е, че недемократичните партии обслужват интересите на хора, които се противопоставят на прозрачността – например, противниците на отварянето на досиетата.

Колцина са евродепутатите ви – колеги, които споделят този ваш възглед?

Някои го споделят, други – не. Тези, които отделят време да анализират положението, споделят моето мнение. Много евродепутати "се реят в облаците", на други не им достига познание, или... са просто егоисти и защитават собственото си богатство.

Г-жо де Хрун, както Портал ЕВРОПА писа, вие зададохте осем конкретни въпроси към Европейската комисия. От нейно име ви отговори комисарят по разширяването Оли Рен. В каква степен сте удовлетворена от тези отговори?

Удовлетворена съм до известна степен. Ако човек прочете внимателно, отговорът на г-н Оли Рен е

ясен, особено в пасажа, където той пише: "На базата на Закона за достъп до документите на бившите тайни служби от 1997 г., документите от бившите тайни служби трябва вече да са били преместени в Националния архив в зависимост от важността и давността им."

Защо според вас Комисията в лицето на Оли Рен не отговори на четвъртия ви въпрос – "Знае ли Комисията за някоя страна-членка на ЕС, където бившите тоталитарни тайни служби имат подкрепата на парламентарно мнозинство и където досиетата на тези служби продължават да бъдат затворени за публично четене?"

Четвъртият въпрос е болезнен. Ако трябваше Оли Рен да му отговори, особено предвид пасажа, който цитирах по-горе, той щеше да бъде принуден да каже, че България е рядко изключение по отношение на архивите на бившите си тайни служби. Избягвайки отговора на моя въпрос, комисарят дава на България още една възможност да приложи своя закон и да покаже волята си преди октомври 2006 г.

Намирате ли, че Европейската комисия осъществява достатъчно ефективен и професионален мониторинг на напредъка на България за членство?

Мониторингът се подобрява, но години наред той беше крайно недостатъчен и следователно изобщо не беше ефективен. Брюксел също направи грешки.

Наскоро еврокомисарят Сийм Калас, отговарящ за борбата със злоупотребите в ЕК, анонсира т.нар. "Зелена книга" за прозрачността, свързана с лобистката дейност в ЕС. Някои неправителствени организации обвиниха Комисията, че не проявява истинска воля за промяна. Вие мислите ли, че тази инициатива е достатъчно смела, за да ограничи корупцията и да осигури прозрачност?

Макар и да харесвам зеления цвят (*Елс де Хрун е от Зелената партия – бел. ред.*), мисля, че серийното производство на доклади и всякакви други хартии, пълни с добри намерения, не е достатъчно. Трябва да се променят структурите. Всяка сделка, всяко решение трябва да бъде достъпно за европейските граждани, защото именно с парите от техните данъци функционира Европейският съюз. Гражданите имат право да знаят по какъв начин се харчат фондовете, има ли обществени поръчки, какъв е контролът и – да не забравяме – постигнати ли са крайните резултати, заради които са изхарчени парите.

Мислите ли, че в България са на достатъчно високо ниво прозрачността и отчетността на парите от европейските фондове: като начин на харчене и разпределяне?

Съвсем не. И това е така не само в България, ето защо силно подкрепям промяната на структурите.

Какви са ви наблюденията за бенефициентите на европейско фондове в България, и дали подозирате, че има корупционни практики в даването на европари у нас?

Сблъсквала съм се с корупция както в земеделския сектор, така и в т.нар. "укрепване на гражданското общество", а и в инфраструктурните проекти. Хотели и ски-съоръжения вместо фермерство, социални жилища без обществени поръчки и на цени, с два-три пъти по-различни от реалните. И още – проекти в сферата на образованието, които вместо да осигурят нещо в главите на учениците, осигуриха много нещо в джобовете на неправителствените организации и на чиновниците... И много други.

Дали Европейската комисия и в частност Делегацията на ЕК в София, осъществяват ефективен контрол върху разходването на парите на европейския данъкоплатец в България?

Случвало ми се е на няколко пъти да задавам въпроси, свързани с интернет-страниците на

институции и по проекти, да получавам некоректни отговори. Въпросните сайтове не функционираха добре, с други думи не предоставяха пълна информация. Имаше случай, в който един интернет-сайт изобщо не съществуваше, а тогавашният еврокомисар Гюнтер Ферхойген твърдеше, че съществува. Това се случи преди да стана депутат в Европейския парламент, но поддържах контакти в ЕП. Що се отнася до Делегацията на ЕК, разочарована съм от методите на работа на някои хора там.

Реалистично ли е според вас желанието на Румъния "да се отдели" от България?

Личното ми мнение е, че към България и Румъния трябва да има отделни подходи. Очаквам през октомври ЕК "да тегли чертата" и да каже "добре дошли" и на двете страни, най-вероятно със задействането на някои защитни клаузи.

Защо според вас Румъния напредна толкова много в последно време и така изпревари България?

Смяната на цвета на правителството направи Румъния по-популярна. Обаче положението с човешките права в Румъния е много лошо. Едно е да пишеш неща на уебсайтове, друго е да биеш жени и деца. Като заговорихме за популярност в очите на Брюксел, нека кажа: мисля, че България ще направи голяма стъпка напред чрез отварянето на архивите на тоталитарните си тайни служби. По този начин тя ще се освободи от хората, принадлежащи на миналото, и работещи сега като съдии, политици, в медиите, в бизнеса или на ред други ключови позиции. Те шантажират, заплашват и подкупват своите сънародници. Отварянето на досиетата може да подейства като студен душ. Но студеният душ отвсякъде е за предпочитане пред пожара – казвам го, понеже зная, че на два пъти части от архивите на ДС са били изгаряни. Повторение на такъв пожар трябва на всяка цена да бъде избегнато.